

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ

54-2

BRNO 2013

PŘEHLED VÝZKUMŮ

Recenzovaný časopis
Peer-reviewed journal

Ročník 54

Vb ume 3

Číslo 2

Issue 2

Předseda redakční rady
Head of editorial board

Pavel Kouřil

Redakční rada
Editorial board

Herwig Friesinger, Václav Furmánek, Janusz K. Kozłowski,
Alexander Ruttkay, Jiří A. Svoboda, Jaroslav Tejral, Ladislav Veliačik

Odpovědný redaktor
Editor in chief

Petr Škrdla

Výkonná redakce
Assistant Editors

Jiří Juchelka, Soňa Klanicová, Šárka Krupičková, Olga Lečbychová,
Ladislav Nejman, Rudolf Procházka, Stanislav Stuchlík, Lubomír Šebela

Technická redakce, sazba
Executive Editor, Typography

Alice Del Maschio

Software
Software

Adobe InDesign CS5

Fotografie na obálce
Cover Photography

Kovový závěsek ve tvaru zvířete (viz obr. 5 na str. 136)
Metallic animal figurine pendant (see Fig. 5 on page 136)

Adresa redakce
Address

Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i.
Královopolská 147
612 00 Brno
IČ: 68081758
E-mail: pv@arub.cz
Internet: <http://www.arub.cz/prehled-vyzkumu.html>

Tisk
Print

Azu design s.r.o.
Bayerova 805/40
602 00 Brno

ISSN 1211-7250

MK ČR E 18648

Vychází dvakrát ročně

Vydáno v Brně roku 2013

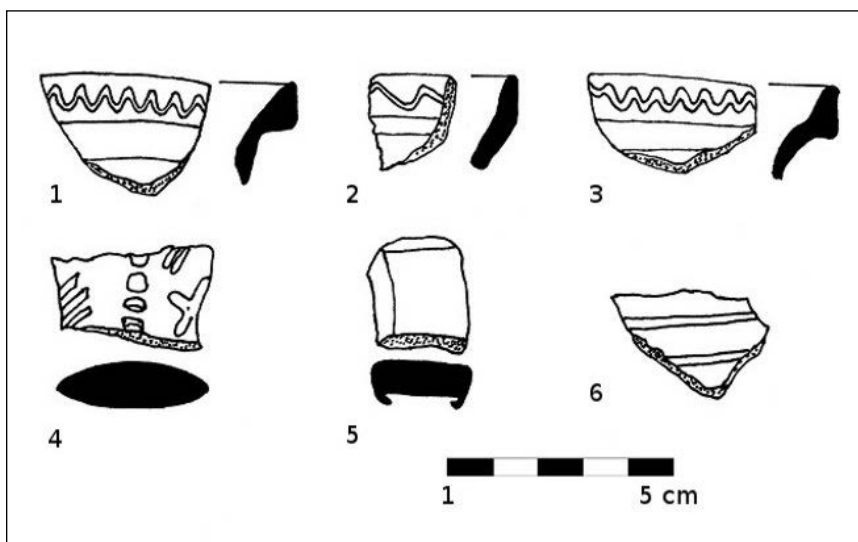
Náklad 400 ks

Časopis je uveden na Seznamu recenzovaných neimpaktovaných periodik vydávaných v ČR.

Copyright ©2013 Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i. and the authors.

Obr. 123. Synalov, hrad Osiky. Okraje a zdobené fragmenty.

Abb. 123. Synalov, Burg Osiky. Die Keramikränder und dekorierte Fragmenten.

STARÝ BOHUMÍN (OKR. KARVINÁ)

Slezská ulice, parc. č. 217/5. Novověk. Město. Záchranný výzkum.

V souvislosti se stavebními úpravami a přístavbou nového objektu k zadnímu traktu domu č. p. 150 byl proveden záchranný výzkum (23. 12. 2010, akce Národního památkového ústavu, územního odborného pracoviště Ostrava č. 125/10). Dokumentací profilů bylo zjištěna cca 1,5 m mocné novověké souvrství obsahující keramické fragmenty nádob, kachlů a kostí.

Pavel Malík

Resumé

Starý Bohumín (Bez. Karviná), Slezská-Straße. Neuzeit. Stadt. Rettungsgrabung.

SVATOBOŘICE-MISTŘÍN (K. Ú. MISTŘÍN, OKR. HODONÍN)

„Trávníky“. Doba mladohradištní. Pohřebiště. Záchranný výzkum.

V roce 2012 se při stavbě silnice II/422 ve Svatobořicích-Mistříně během několika pracovních dnů podařilo prozkoumat celkem 27 archeologických objektů, a to včetně několika sídlištních objektů náležejících kultuře únětické (viz oddíl Doba bronzová). Práce probíhaly v závislosti na intenzivním postupu rekonstrukce vozovky. Dokumentována byla všechna již dříve nenarušená místa s archeologickou situací, která se koncentrovala zejména v prostoru křižovatky ulice Hlavní a Pod kostelem. Především laténskými nálezy a středověkým pohřebištěm známá lokalita (Filip 1953; Dohnal, Onduš 1964) leží u pravého břehu řeky Kyjovky (dříve Stupavy) u nynějšího hřbitova, na mírném, k jihovýchodu obráceném svahu, který jižním směrem přechází do inundačního terénu. Většinu prostoru dnes zabírají domky a dvory se zahradami. V souřadnicovém systému S-JTSK je poloha zkoumané pozitivní situace dána okolím bodu y=566460, x=1189091. Vedle již zmíněných nálezů z doby bronzové

je pro poznání historie regionu bezpochyby velmi přínosný objev další části mladohradištního pohřebiště, datovaného nálezy denárů do poloviny 11. století. Nalezeno a prozkoumáno bylo celkem 17 kostrových hrobů, a to jak dospělých jedinců, tak dětských pohřbů (obr. 120). Z nalezeného inventáře je třeba vyzvednout poměrně vysoký počet mincí, několik obvyklých bronzových i stříbrných záušnic a jeden bronzový prsten. Další výsledky tohoto záchranného výzkumu proto přinese odborné zpracování získaných poznatků, a to zejména společně s antropologickým a numismatickým rozbořem.

Marek Lečbych

Literatura

- Filip, J. 1953: Keltské pohřebiště v Mistříně a žeh u moravských Keltů, *Archeologické rozhledy* 5, 332–361.
Dohnal, V., Ondruš, V. 1964: Výzkum na laténském pohřebišti v Mistříně u Kyjova, *Archeologické rozhledy* 16, 169–179.

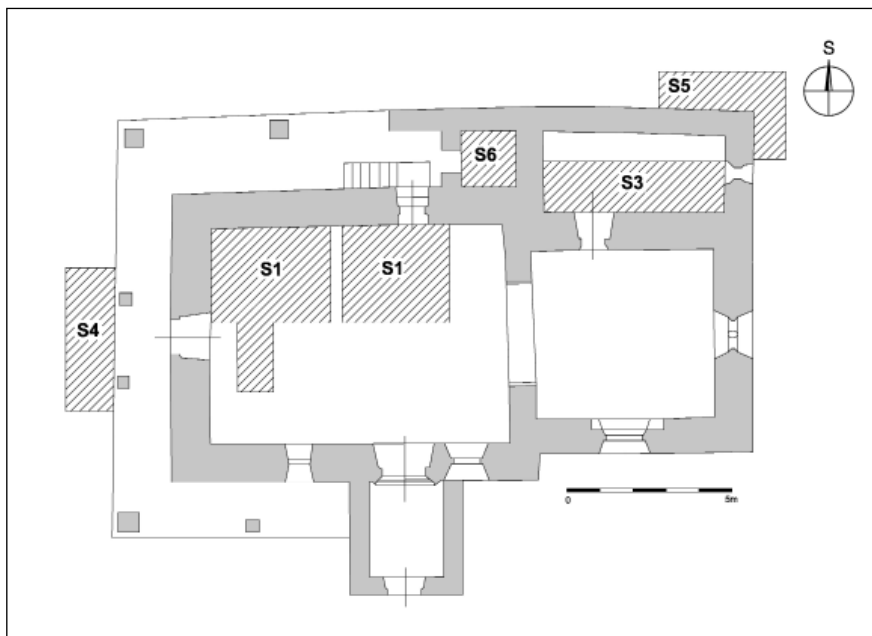
Resumé

Svatobořice-Mistřín (Mistřín Cadastre, Hodonín District), „Trávníky“. A part of a Middle Ages cemetery from 11th century was excavated during the rescue excavation in 2012.

SVITAVY (K. Ú. MORAVSKÝ LAČNOV, OKR. SVITAVY)

„Zadní pole“. Vrcholný středověk. Sekera. Ojedinelý nález.

Koncem 50. let minulého století našel pan Ing. Mojmír Fadrný z Hradce nad Svitavou (jako malý chlapec tehdy ještě bydlící v Lačnově) na poli železnou sekeru (obr. 121, 122). Místo nálezů udávají koordináty na ZM 1:10 000, listu 14-34-13, 105:184 s přesností cca 100 m. Předmět je uložen u nálezce.

Obr. 124. Štramberk, místní část Tamovice, kostel sv. Kateřiny. Půdorys kostela s vnesenou situací archeologicky zkoumaných ploch.

Abb. 124. Štramberk, Ortsteil Tamovice, St.-Katharinen-Kirche. Grundriss der Kirche mit Bezeichnung der Grabungsfläche.

Sekera náleží k typu Xa podle M. Głoska, dle ikonografických pramenů datovanému do 14.–16. století (Głossek 1996, 46–49, 80), s možnou datací již do 13. století. Analogie nacházíme např. v Sezimově Ústí (s datací do zánikového horizontu lokality, respektive před r. 1420; Krajč 2003, 166, tab. 135: K143/2894), Semonicích (přelom 13. a 14. století; Huml 1967, 16, 36, tab. IX:1), na lelekovickém hradu (14.–15. století; Unger 1999, 123, obr. 135:1), aj.

Sekery tohoto typu bývají někdy pojímány vzhledem k přítomnosti dlouhé tuleje a spuštěnému ostří za válečné, toto označení je ale považováno za diskutabilní (Durdík 1983, 16), což potvrzují ikonografické prameny (např. Głossek 1996, 46).

David Vích

Literatura

- Durdík, T. 1983:** *Středověké zbraně. Sbírkový katalog Okresního muzea v Chrudimi 2/II.* Historická řada, sv. 4. Chrudim: Okresní muzeum v Chrudimi.
- Głossek, M. 1996:** *Późnośredniowieczna broń obuchowa w zbiorach polskich.* Warszawa – Łódź: Instytut Archeologii a Etnologii Polskiej Akademii Nauk.
- Huml, V. 1967:** *Zaniklá tvrz Semonice.* Fontes Musei Reginaehradecensis, Supplementum II. Hradec Králové: Krajské muzeum.
- Krajč, R. 2003:** *Sezimovo Ústí. Archeologie středověkého poddanského města 3. Kovárna v Sezimově Ústí a analýza výrobků ze železa.* Praha: Archeologický ústav AV ČR Praha, Sezimovo Ústí: Městský úřad Sezimovo Ústí, Tábor: Husitské muzeum.
- Unger, J. 1999:** *Život na lelekovickém hradě ve 14. století. Antropologická sociokulturní studie.* Brno: Masarykova univerzita.

Resumé

Svitavy (Kat. Moravský Lačnov, Bez. Svitavy). Spätmittelalter. Beil. Einzelfund.

SYNALOV (OKR. BRNO-VEŇKOV)

Hrad Osiky. Středověk. Hrad, keramika. Povrchový sběr.

Lokalizace: 49°26'37.43"N, 16°25'28.28"E. Poloměr 10 m.

Dne 15. září 2012 nalezl autor na jihovýchodním rohu reliktu při západní straně jádra hradu 41 fragmentů keramických střepek (obr. 123). Podle charakteru materiálu se jedná o vyříděné fragmenty pocházející po zásahu nelegálního výkopce ze zmíněného reliktu. Keramika je redukčně pálená, tmavě hnědé či černé barvy, často s obsahem tuhy. Z uvedeného celkového množství patří 30 kusů k výdutím (z toho 4 kusy jsou zdobeny žlábkem), 5 fragmentů patří ke spodní části nádob, 1 kus je reliktem dna nádoby (s podsýpkou), 3 fragmenty představují okraje, 1 fragment byl uchem konvice třmenové či džbánů, 1 je částí těla zásobnice a 1 je neurčitelný. Lze je datovat do období kolem poloviny 13. století. Hrad je v písemných pramenech doložen jen nepřímo roku 1407, kdy se u Lomnice připomíná kostel na lokalitě „Podhrade“ (Brandl 1873, 15; Plaček 2001, 462–463). Tehdy ale byl už zaniklý.

Stanislav Vohryzek

Literatura

- Brandl, V. (ed.) 1873:** *Knihy pùhonné a nálezové.* Brunae: Sumptibus Deputationis March. Moraviae.
- Plaček, M. 2001:** *Ilustrovaná encyklopedie moravských hradů, hrádků a tvrzí.* Praha: Libri.